

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kansli den 18 April 1885, kl. 11 f. m.

Första Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 3, i anledning af en af Herr Nyström väckt motion med förslag till ändrad lydelse af 68 § i gällande Grufvestadga.

Uti en till Utskottets förberedande handläggning öfverlemnad motion, N:o 47, har Herr *Nyström* hemställt, att första delen af 68 § i Grufvestadgan den 16 Maj 1884 måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»Utländing må icke i riket bearbeta inmutad mineralfyndighet eller idka grufdrift med mindre än att, på hans särskilda ansökning att få å fyndigheten eller gruflägenheten arbete anställa och fullfölja, konungen, *efter Riksdagens hörande*, funnit skäligt dertill lemna bifall.»

Gällande stadgande är lika lydande utom att der saknas de kursive-rade orden »efter Riksdagens hörande».

Med åberopande deraf dels att Kongl. Maj:t den 8 December 1882 beviljat koncession åt Herrar A. Ljunggren, J. W. Arnberg och C. G. Hierta att anlägga jernväg emellan Luleå hamn samt Gellivara och Juckasjärvi malmberg äfvensom vidare till norska gränsen i riktning åt Ofotenfjord, med rätt att öfverlåta concessionen på ingenieurfirman Wilkinson & Jarvis i London och de öfrige in- och utländske män, med hvilka firman kunde komma att förena sig; — hvarefter ett bolag under namn af The Northern of Europe Railway Company limited blifvit bildadt och af Kongl. Maj:t erhållit faststald plan för arbetets utförande samt förlidne sommar börjat anläggningen; dels ock att Kongl. Maj:t den 28 November 1884 på ansökning af Herrar P. von Ehrenheim och C. G. Hierta medgifvit att, i enlighet med

ett emellan Gellivara aktiebolag och The Northern of Europe Railway Company limited upprättadt kontrakt, till sistnämnda bolag finge i mera än 50 år eller till år 1938 öfverlåtas bearbetandet af Gellivara-bolaget tillhörande 210 utmål i grufvan;

har Herr Nyström framställt vissa i motionen närmare antydda farhågor för följderna af ett sådant öfverlåtande af ifrågavarande grufva »kanske Sveriges största rikedom» till ett bolag, som »kan bestå af män från alla verdens kanter och kan bilda en utländsk koloni i Sveriges Achilleshäl»; och då motionären antager, att innan kort fråga äfven uppstår om upplåtelse af Juckasjärvi malmberg till ett utländskt bolag, som utförde malmen öfver norsk kust, föreslår motionären att sådan öfverlåtelse ej finge ega rum förr än efter Riksdagens hörande, på sätt här ofvan är omförmäldt.

Vid motionen är bilagd styrkt afskrift af Kongl. Maj:ts resolution den 28 November 1884, af hvilken inhemtas:

att, uppå ansökning af Herrar P. von Ehrenheim och C. G. Hierta för »the Northern of Europe Railway Company limited, Kongl. Maj:t i öfverensstämmelse med hvad ej mindre Kommerskollegium än ock Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län hemställt, tillåtit nämnda bolag att från den dag jernvägen mellan Luleå och Gellivara blifver för allmän trafik upplåten och så länge sökande bolaget är laglig innehafvare af den af Kongl. Maj:t genom resolution den 8 December 1882 meddelade koncession å jernvägsanläggning mellan norska gränsen och Luleå stad, dock ej längre än till den 1 Januari 1938, bearbeta de Gellivara aktiebolag tillhöriga och af detta bolag genom kontrakt af December 1883 till sökande bolaget upplåtna grufvor och öfriga fyndigheter, med den rätt Gellivara aktiebolag härutinnan egde och på de i nämnda kontrakt i fråga om grufdriften stadgade vilkor, under förbehåll, bland annat:

att sökande bolaget skall i alla af grufverörelsen härflytande mål lyda under svensk domstol och vara underkastad i Sverige gällande lagar och författningar samt ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som blifva bolaget af svensk myndighet i vederbörlig ordning gifna;

att för ifrågavarande grufverörelse alltid skall finnas en inom Norrbottens län bosatt syssloman eller grufveföreståndare, som är svensk medborgare och författningssenligt behörig att idka fabrikshandlingar samt försedd med bolagets fullmakt att i allt hvad grufveföretaget rör å bolagets vägnar svara; och

att det i sådant afseende åligger bolaget att hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i nämnda län och bergmästaren i norra bergmästaredistriktet dels, innan något arbete å grufvelägenheterna börjas, uppgifva sysslomannens eller grufveföreståndarens namn och hemvist samt aflemna be-

hörigen bestyrkt afskrift af den för honom utfärdade fullmakt, dels och sedermera anmäla inträffande ombyten af sådant ombud, vid äfventyr att, i händelse föreskriften härom finnes icke vara iakttagen, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eger att, å bolagets vägnar, med laga verkan förordna syssloman och derom meddela bergmästaren underrättelse.

Utskottet delar hvarken de af motionären antydda farhågor för följerna af omförmälda öfverlåtelse af grufdriften vid Gellivara malmberg eller hans åsigt om behöfligheten af ett ovillkorligt stadgande derom att ärenden af ifrågavarande beskaffenhet icke få af Kongl. Maj:t bifallas förr än efter Riksdagens hörande.

Motsvarande föreskrift förefinnes ej heller beträffande utländings rätt att ega fast egendom i riket. Kongl. kungörelsen den 3 Oktober 1829 stadgar nemligen att utländsk undersåte, som icke erhållit svensk medborgarerätt, är icke berättigad att i riket fast egendom förvärfva och besitta, utan att han dertill undfått Kongl. Maj:ts tillstånd.

Då Utskottet saknar skäl att understödja den föreslagna förändringen uti en ännu icke årsgammal författning, hemställer Utskottet,

att Herr Nyströms ifrågavarande motion icke måtte bifallas.

Stockholm den 14 April 1885.

På Utskottets vägnar:

W. STRÅLE.

Herr *Stjernspetz* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom Utskottet.
